

2. 3. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Advokátní úschova peněz

Autorka se rozhodla pro téma s ohledem na roztržitost právní úpravy týkající se této problematiky a častou nevlídnost advokátů k provádění úschovy peněz svých klientů.

Při provádění advokátní úschovy peněz je nutno brát v úvahu několik právních a stavovských předpisů, jmenovitě:

- 1. § 2402 - § 2408 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „**obč. zák.**“)
- 2. § 56 zákona č. [85/1996](#) Sb., o advokacii, v platném znění (dále jen „**zákon o advokacii**“)
- 3. zákon č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „**zákon proti legalizaci**“)
- 4. usnesení představenstva České advokátní komory č. 7/2004 o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem (dále jen „**usnesení ČAK**“)

Obecná úprava

Obecná úprava obč. zák. samozřejmě platí podpůrně, pokud zákon o advokacii nebo stavovské předpisy České advokátní komory nestanoví specifika dané úpravy. Prvně bych se pozastavila nad terminologií smlouvy o úschově, když tato není vždy správně aplikována ze strany právní veřejnosti.

Smlouva o advokátní úschově peněz vs. svěřenecká úschova peněz

Nesprávné označení smlouvy samozřejmě nezpůsobí komplikace či neplatnost smlouvy. Smlouva či právní jednání se dle obecních právních pravidel vykládá dle jejího obsahu, nikoliv názvu.

Smlouva o advokátní úschově je vždy dvoustranná smlouva, protože obecně dle obč. zák. má úschova dvě smluvní strany, uschovatele (subjekt, který vkládá do úschovy předmět úschovy) a schovatele (subjekt, který úschovu pro uschovatele zajišťuje). V situaci, kdy do vztahu vstoupí třetí smluvní strana, nejedná se o smlouvu o úschově, ale o smlouvu nepojmenovanou, která má samozřejmě nejbližší ke smlouvě o úschově. Judikatura tuto nepojmenovanou smlouvu obecně nazývá smlouva svěřenecká[1].

Advokátní předpisy

Zákon o advokacii upravuje správu peněz klienta obecně v ust. § 56a a v ostatních povinnostech odkazuje na stavovský předpis, kterým je usnesení ČAK.

Smlouva upravující správu peněz klienta musí mít písemnou formu, musí v ní být jednoznačně

identifikována osoba, která advokátovi peníze do úschovy svěřuje; uvedena výše peněžní částky a měnová jednotka peněz.

Advokát převezme od klienta nebo třetí osoby do úschovy peníze:

- i. v hotovosti v české nebo v cizí měně, nejvýše do částky 270 000 Kč,
- ii. jejich složením na zvláštní účet advokáta u banky nebo u jiné osoby oprávněné podle příslušných právních předpisů k přijímání vkladů, nebo
- iii. jejich bezhotovostním převodem na zvláštní účet advokáta u banky.

Účet, na kterém jsou uloženy prostředky klienta, musí být veden na jméno advokáta. Z označení účtu musí být patrné, že jsou na něm uloženy prostředky klienta. Ke zřízení účtu dle věty první uzavře advokát s bankou smlouvu, přičemž pro úschovu peněz každého klienta musí být zřízen samostatný účet.

Advokátovi vznikne informační povinnost vůči České advokátní komoře ve chvíli, když na základě smlouvy dojdou na úschovní účet advokáta peněžní prostředky od klienta a musí odeslat do elektronické knihy úschov vedené Komorou odeslat bez zbytečného odkladu:

- jméno, příjmení a evidenční číslo advokáta,
- značku spisu, nebo jméno a příjmení klienta, anebo jiný identifikátor, pod nímž advokát vede příslušnou úschovu peněz.

Na dodržování povinností stanovených tímto stavovským předpisem dohlíží kontrolní rada ČAK postupem dle § 46 odst. 4 zákona o advokacii.

Zákon proti legalizaci

Zákon proti legalizaci byl přijat v návaznosti na evropské předpisy, když provádí:

- Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu, a
- Směrnici Komise 2006/70/ES ze dne 1. srpna 2006, kterou se stanoví prováděcí opatření ke směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES, pokud se jedná o definici „politicky exponovaných osob“ a technická kritéria pro zjednodušené postupy hloubkové kontroly klienta a pro výjimku na základě finanční činnosti vykonávané příležitostně nebo ve velmi omezené míře;

a současně navazuje na přímo použitelné předpisy:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1889/2005 ze dne 26. října 2005 o kontrolách peněžní hotovosti vstupující do Společenství nebo je opouštějící.

Tento zákon se dle jeho ust. § 2 odst. 1 písm. g) vztahuje na advokáta při úschově peněz, který je povinnou osobou ve smyslu tohoto zákona. Vzhledem k tomu, že tento článek se primárně zabývá advokátní úschovou peněz a nikoliv zákonem o legalizaci, níže se autorka zaměřuje na výčet standardních povinností advokáta při provádění advokátní úschovy.

Jak tedy postupovat při advokátní úschově peněz, abychom splnili povinnosti advokáta dle tohoto právního předpisu?

1. **povinnost identifikace klienta** (první identifikace probíhá vždy za fyzické přítomnosti klienta)

- a) fyzická osoba - advokát zaznamená a ověří identifikační údaje z průkazu totožnosti, jsou-li v něm uvedeny, a dále zaznamená druh a číslo průkazu totožnosti, stát, popřípadě orgán, který jej vydal, a dobu jeho platnosti; současně ověří shodu podoby s vyobrazením v průkazu totožnosti,
- b) právnická osoba - advokát zaznamená a ověří identifikační údaje z dokladu o existenci právnické osoby a v rozsahu podle písmene a) provede identifikaci fyzické osoby, která jejím jménem jedná v daném obchodu; je-li statutárním orgánem, jeho členem nebo ovládající osobou této právnické osoby jiná právnická osoba, zaznamená i její identifikační údaje,
- c) politicky exponovaná osoba - advokát zjistí, jestli se jedná o takovou osobu nebo u identifikace klient podepíše prohlášení, že takovou osobou není;

2. **povinnost kontroly klienta** (v angličtině tzv. „KYC“ - „Know Your Client“, v češtině „poznej svého klienta“)

- a) advokát je povinen zjistit skutečného vlastníka klienta (definice v ust. § 4 odst. 4 zákona proti legalizaci), což v některých případech znamená zjištění fyzické osoby, která vlastní celou holdingovou strukturu,
- b) prokázat lze pak výpisy z obchodních rejstříků, seznamem akcionářů, akcií, atd., důkazný materiál samozřejmě závisí od destinace společností případ od případu,
- c) zákon proti legalizaci umožňuje advokátovi vyhnout se povinnosti kontroly klienta v případech specifikovaných v ust. § 13 zákona proti legalizaci - výjimky z povinnosti kontroly klienta,
- d) v případě, že klient se odmítne podrobit identifikaci a kontrole, má advokát povinnosti odmítnout uskutečnění daného obchodu,
- e) získání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodu nebo obchodního vztahu,
- f) získání informací o původu peněz - hloubka zjišťování původu peněz závisí případ od případu, doporučuje se mít co nejvíc informací, určitě by měl být znám titul nabytí peněz (např. kupní smlouva) nebo pokud peníze jdou přímo z účtu klienta - prohlášení, že se jedná o jeho finanční prostředky, advokát nemá povinnost zkoumat pravdivost zjištěných údajů a zpochybňovat prohlášení klienta[2].

Zákon proti legalizaci upravuje postup při podezřelém obchodu tj. způsob, jak má advokát postupovat v případě, když vyhodnotí obchod (na základě provedených povinností, které mu tento zákon stanoví) tak, že zde existuje riziko praní špinavých peněz nebo financování terorismu.

Na dodržování povinností stanovených tímto zákonem dohlíží Finanční analytický útvar společně s nadřízeným Ministerstvem financí České republiky. Konečně bych ráda upozornila na pokuty za správní delikty podle tohoto zákona, které mohou být vyměřeny až do výše 10 milionů Kč.

Na závěr by autorka ráda shrnula, že nastudováním výše uvedených předpisů, opatrností nad dodržováním stanovených povinností a celkovou obezřetností advokáta při provádění úschov by neměl mít žádný advokát problém s prováděním úschov klientů a případná kontrola úschov ze strany ČAK nebo Finančního analytického útvaru by měla proběhnout bez výhrad.

Mgr. Ida Callaghan, LL.M.,
advokátka

autorka působí v advokátní kanceláři MSB Legal, v.o.s.

[MSB Legal, v.o.s.](#)

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13

Tel.: +420 251 566 005

Fax: +420 251 566 006

e-mail: praha@msblegal.cz

[1] např. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 33 Cdo 3077/2010 ze dne 31.10.2011, Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 33 Cdo 2677/2014 ze dne 27.11.2014
[2] Stanoviska FAÚ MF ČR k problematice AML a CFT - ZOBECNĚNÁ VÝKLADOVÁ STANOVISKA MF K ZÁKONU Č. 253/2008 Sb.; MF ČR; dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní – institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)